

การบัญชีเบื้องต้น

บันทึกการสอบรายวันขั้นต้น

บัญชีแยกประเภท

งบทดลอง

สุรศักดิ์ ทองระอา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสมุดบันทึกรายการขั้นต้นได้
2. บอกประโยชน์ของสมุดรายวันได้
3. อธิบายรูปแบบของสมุดรายวันทั่วไปได้
4. อธิบายหลักการบันทึกรายการค้าในสมุดรายวันทั่วไปได้
5. บันทึกรายการเปิดบัญชีและรายการค้าระหว่างเดือนในสมุดรายวันทั่วไปได้

บัญชี (ACCOUNT) และบัญชีแยกประเภท(LEDGER)

บัญชี (Account)

เป็นแหล่งสำหรับบันทึกการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ
ตลอดจนรายได้และค่าใช้จ่าย

บัญชีแยกประเภท (Ledger)

กลุ่มของบัญชี (Group of Account) แยกประเภทที่แยกออกมาจาก
บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์

บัญชีแยกประเภทหนี้สิน

บัญชีแยกประเภทส่วนของผู้เจ้าของ

บัญชีแยกประเภทรายได้ และบัญชีแยกประเภทค่าใช้จ่าย

เช่น บัญชีเงินสด บัญชีลูกหนี้ บัญชีทุน

บัญชีแยก
ประเภท
ทั่วไป

(General
Ledger)

การบันทึกรายการตามหลักการบัญชีคู่ (Double – Entry Book Keeping)

◎ การบันทึกการค้า บันทึกตามหลักการบัญชีคู่

(Double – Entry Accounting) โดย

- รายการค้าที่เกิดขึ้นทุกรายการจะต้องนำมาบันทึกบัญชี
 ด้านเดบิต (ซ้าย : Debit : Dr.) และ
 ด้านเครดิต (ขวา : Credit : Cr.)
- จำนวนเงินทั้งสองข้างต้องเท่ากัน แต่
- จำนวนบัญชีอาจไม่เท่ากัน

การบันทึกรายการทางด้านเดบิตและเครดิต

เมื่อเกิดรายการค้าจะมีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้น, ลดลงของ สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ และค่าใช้จ่าย โดยการเพิ่มขึ้น, ลดลงของรายการดังกล่าวมีหลักปฏิบัติดังนี้

สินทรัพย์ Assets	
Dr.	Cr.
+	-
*	

หนี้สิน Liabilities	
Dr.	Cr.
-	+
	*

ส่วนของผู้ถือหุ้น Owners Equity	
Dr.	Cr.
-	+
	*

รายการเพิ่มขึ้น, ลดลง

ยอดคงเหลือ

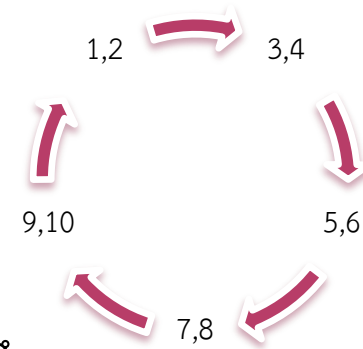
ค่าใช้จ่าย	
Expenses	
Dr.	Cr.
+	-
*	

รายได้	
Revenue	
Dr.	Cr.
-	+
	*

รายการเพิ่มขึ้น,ลดลง

ยอดรวม

วงจรบัญชี (Accounting Cycle)

วงจรบัญชี คือ ลำดับขั้นตอนทางการบัญชี เริ่มจากการบันทึก รายการที่เกิดขึ้นจนถึงการนำเสนอรายงานทางการเงิน ของรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์รายการค้า
2. การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป
3. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท
4. จัดทำงบทดลอง
5. รวบรวมรายการปรับปรุง
6. จัดทำกระดาษทำการ(อาจทำหรือไม่ทำก็ได้)
7. บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันและผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท
8. ปิดบัญชีในสมุดรายวันและผ่านไปบัญชีแยกประเภท
9. หายอดคงเหลือของบัญชีที่ยังไม่ได้ปิด
10. จัดทำงบการเงิน => งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล)

ผังบัญชี (CHART OF ACCOUNTING)

- หมายถึง บัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจการ โดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ มีชื่อและเลขที่บัญชีอย่างเป็นระเบียบ
- ผังบัญชีแต่ละกิจการไม่จำเป็นต้องมีชื่อเหมือนกัน มีหลักในการกำหนดดังนี้

สินทรัพย์	กำหนดเริ่มด้วย หมายเลข	1
หนี้สิน	กำหนดเริ่มด้วย หมายเลข	2
ส่วนของผู้เจ้าของ	กำหนดเริ่มด้วย หมายเลข	3
รายได้	กำหนดเริ่มด้วย หมายเลข	4
ค่าใช้จ่าย	กำหนดเริ่มด้วย หมายเลข	5

สินทรัพย์ (Assets)

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets)

เลขที่ ชื่อบัญชี

1101 เงินสดและเงินฝากธนาคาร

1102 เงินฝากประจำ

1103 เงินทดรองจ่าย

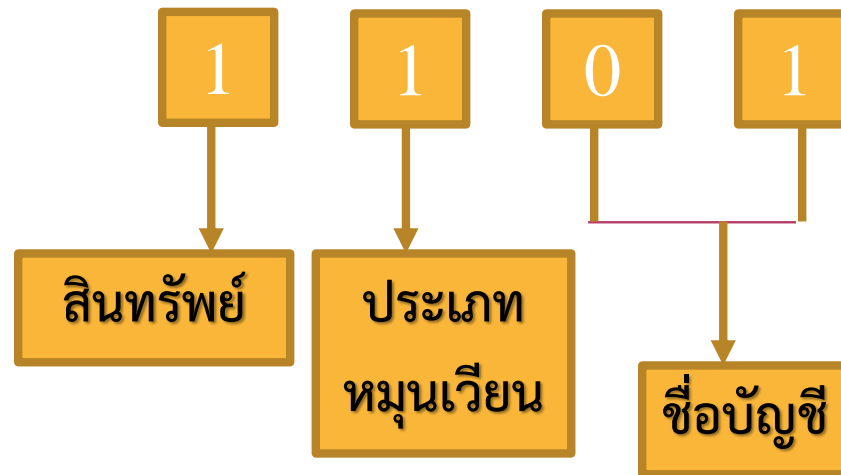
1104 ลูกหนี้การค้า

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

1201 ที่ดิน

1202 อาคาร

1203 อุปกรณ์สำนักงาน

หนี้สิน (Liabilities)

หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities)

เลขที่	ชื่อบัญชี
2101	เจ้าหนี้การค้า
2102	ตั๋วเงินจ่าย
2103	ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย

หนี้สินระยะยาว (Long-term Liabilities)

2201	เจ้าหนี้เงินกู้โดยมีจำนอง
2202	หุ้นกู้

ส่วนของผู้เป็นเจ้าของ (Owner's Equity)

3101	ทุน
3102	ถอนใช้ส่วนตัว
3103	บัญชีกำไรขาดทุน

รายได้ (Revenue)

- 4101 รายได้จากการสมัครสมาชิกสนามกอล์ฟ
- 4102 ค่าเช่ารับ
- 4103 รายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่าย (Expenses)

- 5101 เงินเดือนและค่าแรง
- 5102 ค่าใช้จ่ายสำนักงาน
- 5103 ค่าสาธารณูปโภค
- 5104 ดอกเบี้ยจ่าย

สมุดบันทึกรายการเบื้องต้น

- ◎ เป็นการบันทึกรายการเบื้องต้นหลังจากได้วิเคราะห์รายการค้าแล้วว่าควรเดบิตและเครดิตบัญชีอะไรบ้าง
- ◎ ช่วยลดความผิดพลาดในการบันทึกตามหลักการบัญชีคู่
- ◎ การบันทึกเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ◎ ช่วยให้ทราบถึงที่มาของรายการนั้น

สมุดบันทึกรายการเบื้องต้น

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สมุดรายวันเฉพาะ (Special Journal)
2. สมุดรายวันทั่วไป (General Journal)

สมุดรายวันเฉพาะ (Special Journal)

ใช้สำหรับบันทึกรายการใดรายการหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งมีรายการค้าที่เกิดขึ้นซ้ำกันเป็นจำนวนมาก แบ่งออกเป็น

สมุดรายวันรับ (Cash Receipt Journal) => บันทึกรายการรับเงิน

สมุดรายวันจ่าย (Cash Disbursement Journal) => บันทึกรายการจ่ายเงิน

สมุดรายวันซื้อ (Purchase Journal) => บันทึกรายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

สมุดรายวันขาย (Sale Journal) => บันทึกรายการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

สมุดรายวันทั่วไป (General Journal)

- ◎ ใช้สำหรับบันทึกรายการที่ไม่สามารถบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะ เช่น การรับคืนสินค้า รายการปรับปรุง ต่าง ๆ
- ◎ บางกิจการที่มีขนาดเล็กอาจใช้สมุดรายวันทั่วไปเพียงเล่มเดียวในการบันทึกรายการค้าต่าง ๆ

สมุดรายวันทั่วไป (General Journal)

หน้า..

วันที่	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต

ขั้นตอนการบันทึกสมุดรายวันทั่วไป

- ๑ ช่งวันที่ ให้บันทึกวันที่ที่เกิดรายการ
- ๑ ช่งรายการ ให้ใส่ชื่อบัญชีและคำอธิบายรายการ
เขียนชื่อบัญชีที่ต้องการบันทึกโดย
 - เขียนชื่อบัญชีด้านเดบิตไว้ด้านซ้าย
 - ชื่อบัญชีด้านเครดิตไว้ด้านขวาในบรรทัดถัดไปโดย
เยื้องทางขวาเล็กน้อย พอประมาณ
 - เขียนคำอธิบายรายการให้สั้น กระชับแต่ได้ใจความ

◎ ช่องเลขที่บัญชี ใช้สำหรับการอ้างอิงถึงการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท เลขที่อะไร โดยนำเลขที่บัญชีมาใส่ไว้หลังจากที่ได้ผ่านบัญชีเรียบร้อยแล้ว (เลขที่บัญชี จะใส่เลขจากฝั่งบัญชี ก็ได้)

◎ ช่องเดบิต และเครดิต ใส่จำนวนเงินที่ต้องการบันทึก

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า.....1.

วันที่	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต
25xx				
มิ.ย.	1 เงินสด	101	225,000	
	ทุน-นายอานน	301		225,000
	นายอานนนำเงินสดมาลงทุน			
	1 ค่าเช่า	501	45,000	
	เงินสด	101		45,000
	จ่ายค่าเช่าสำหรับเดือนมิถุนายน			
	1 วัสดุสิ้นเปลืองสำนักงาน	103	5,750	
	เงินสด	101		5,750
	ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองสำนักงาน			
	3 ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	502	7,500	
	เงินสด	101		7,500
	จ่ายค่าใช้จ่ายสำนักงาน			

6	เงินสด	101	18,750	
	รายได้ค่าสอบบัญชี	401		18,750
	รับเงินค่าสอบบัญชี			
9	ลูกหนี้-การค้า	102	57,500	
	รายได้ค่าสอบบัญชี	401		57,500
	ส่งใบทวงหนี้ค่าตรวจสอบฯแล้วยังไม่ได้รับเงิน			
16	เงินเดือน	503	37,500	
	เงินสด	101		37,500
	จ่ายเงินเดือนพนักงาน			

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...2....

วันที่	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต
25xx มิ.ย.	19 เงินสด ลูกหนี้-การค้า ลูกหนี้นำเงินมาชำระ	101	28,750	
		102		28,750
	21 ลูกหนี้-การค้า รายได้ค่าสอบบัญชี ส่งใบทวงหนี้ค่าสอบบัญชีแต่ยังไม่ได้รับเงิน	102	60,000	
		401		60,000
	22 วัสดุสิ้นเปลืองสำนักงาน เจ้าหนี้อื่น ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองสำนักงานเป็นเงินเชื่อ	103	5,000	
		201		5,000
	24 ลูกหนี้-การค้า รายได้ค่าสอบบัญชี ส่งใบทวงหนี้ค่าตรวจสอบฯ แต่ยังไม่ได้รับเงิน	102	45,000	
		401		45,000

28	ค่าอบรม	504	700	
	ค่าอบรมค้างจ่าย	201		700
	ส่งพนักงานเข้าอบรมบัญชีแต่ยังไม่จ่ายเงิน			
29	เงินสด	101	60,000	
	ลูกหนี้-การค้า	102		60,000
	ลูกหนี้นำเงินมาชำระ			
30	เจ้าหนี้-อื่น	201	5,000	
	เงินสด	101		5,000
	จ่ายชำระหนี้ค่าวัสดุสำนักงาน			

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า...3....

วันที่		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต
25xx มิ.ย.	30	ค่าสาธารณูปโภค	505	11,500	-	
		เงินเดือน	503	37,500	-	
		ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	104	90,000	-	
		เงินสด	101			139,000
		จ่ายค่าโทรศัพท์และค่าน้ำ และเงินเดือน และค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า				
	30	ถอนใช้ส่วนตัว	302	50,000	-	
		เงินสด	101			50,000
		นายอานนเบิกเงินไปใช้ส่วนตัว				

การผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยกประเภท (Posting)

- ◎ หลังจากการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือผ่านรายการไป => บัญชีแยกประเภท (Ledger)

บัญชีแยกประเภท โดยทั่วไป มี 2 แบบ ดังนี้

1.แบบบัญชีมาตรฐาน (Standard Ledger Account)

- แบบมาตรฐาน

2.แบบบัญชีแสดงยอดดุล (Balance Ledger Account)

- แบบแสดงยอดคงเหลือ

แบบบัญชีมาตรฐาน (Standard Ledger Account)

บัญชี..... เลขที่ (Account No.)

วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน

แบบบัญชี แสดงยอดดุล (Balance Ledger Account)

บัญชี.....

เลขที่ (Account No.)

วันเดือนปี	รายการ	หน้า	เดบิต	เครดิต	ยอดคงเหลือ

ขั้นตอนการผ่านบัญชีแยกประเภท

- นำวันที่จากสมุดรายวันทั่วไปมาลงในบัญชีแยกประเภทช่องวันที่
- ช่องคำอธิบายรายการให้นำชื่อบัญชีที่เกี่ยวข้องแต่อยู่คนละด้านมาใส่ เช่น
 - ในบัญชีเงินสด ให้เขียนว่า “บัญชีทุน” => เงินสดได้มาจากการลงทุน
 - ในบัญชีทุน ให้เขียนว่า “บัญชีเงินสด” => เพื่อให้ทราบว่าทุนที่นำมาลงนั้นเป็นเงินสด
- นำเลขที่บัญชีของบัญชีแยกประเภท (ตามผังบัญชี) ไปใส่ไว้ในช่อง “เลขที่บัญชี” ของสมุดรายวันทั่วไปเพื่อให้แสดงว่ารายการนั้นผ่านบัญชีเรียบร้อยแล้ว

- นำเลขที่หน้าของสมุดรายวันทั่วไป มาใส่ไว้ในช่อง “อ้างถึง” ของบัญชีแยกประเภทเพื่อให้ทราบว่ามาจากสมุดรายวันทั่วไปหน้าใด => ร.ว. 1
- ผ่านช่องจำนวนเงินจากสมุดรายวันทั่วไป ด้านเดบิต มายังบัญชีแยกประเภทด้านเดบิต , ด้านเครดิตมายังด้านเครดิต
- หากรายการที่บันทึกในสมุดรายวันทั่วไปมีมากกว่า 2 บัญชี (Compound Entry) เมื่อมีการผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทหากรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องมีมากกว่า 1บัญชี อาจใช้คำว่า “บัญชีต่าง ๆ “ (Sundry Account) แทนได้

สมุดรายวันทั่วไป

วันที่	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
2547				
ม.ค.	1 บัญชีเงินสด	101	100,000	
	บัญชีทุน	301		100,000
	นายยอดนำเงินสดมาลงทุนในกิจการ 100,000			

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

วันที่	รายการ	หน้า	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	หน้า	จำนวนเงิน
		บัญชี				บัญชี	
2547							
ม.ค.	บัญชีทุน	ร.ว.1	100,000				

บัญชีทุน

เลขที่ 301

วันที่	รายการ	หน้า	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	หน้า	จำนวนเงิน
		บัญชี				บัญชี	
				2547			
				ม.ค.	บัญชีเงินสด	ร.ว.1	100,000

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	1	ทุน-นายอานน	ร.ว.1	225,000	มิ.ย.	1	ค่าเช่า	ร.ว.1	45,000
	6	รายได้ค่าสอบบัญชี	ร.ว.1	18,750		1	วัสดุสิ้นเปลืองสำนัก	ร.ว.1	5,750
	19	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	28,750		3	ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	ร.ว.1	7,500
	29	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	60,000		16	เงินเดือน	ร.ว.1	37,500
						30	เจ้าหนี้ อื่น	ร.ว.2	5,000
						30	บัญชีต่าง ๆ	ร.ว.3	139,000
						30	ถอนใช้ส่วนตัว	ร.ว.3	50,000

บัญชีทุน-นายอานน

เลขที่ 301

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
					25xx				
					มิ.ย.	1	เงินสด	ร.ว.1	225,000

บัญชีค่าเช่า

เลขที่ 501

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวน เงิน
25xx									
มิ.ย.	1	เงินสด	ร.ว.1	45,000					

บัญชีวัสดุสิ้นเปลือง

เลขที่ 103

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวน เงิน
25xx									
มิ.ย.	1	เงินสด	ร.ว.1	5,750					
	22	เจ้าหนี้-อื่น	ร.ว.2	5,000					

บัญชีค่าใช้จ่ายสำนักงาน

เลขที่ 502

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวน เงิน
25xx									
มิ.ย.	3	เงินสด	ร.ว.1	7,500					

บัญชีรายได้สอบบัญชี

เลขที่ 401

วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	
25xx				25xx				
				มิ.ย.	6	เงินสด	ร.ว.1	18,750
					9	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.1	57,500
					21	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	60,000
					24	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	45,000

บัญชีลูกหนี้-การค้า

เลขที่ 102

วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	
25xx				25xx				
มิ.ย.	รายได้ค่าสอบ บัญชี	ร.ว.1	57,500	มิ.ย.	19	เงินสด	ร.ว.2	28,750
	รายได้ค่าสอบ บัญชี	ร.ว.2	60,000		29	เงินสด	ร.ว.2	60,000
	รายได้ค่าสอบ บัญชี	ร.ว.2	45,000					

บัญชีเงินเดือน

เลขที่ 503

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวน เงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	16	เงินสด	ร.ว.1	37,500	มิ.ย.				
	30	เงินสด	ร.ว.3	37,500					

บัญชีเจ้าหนี้ อื่น

เลขที่ 201

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	30	เงินสด	ร.ว.2	5,000	มิ.ย.	22	วัสดุสิ้นเปลือง สำนัก	ร.ว.2	5,000

บัญชีค่าอบรม

เลขที่ 504

วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	28	ค่าอบรมค้างจ่าย	ร.ว.2	700	มิ.ย.				

บัญชีค่าสาธารณูปโภค

เลขที่ 505

วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	30	เงินสด	ร.ว.3	11,500	มิ.ย.				

บัญชีค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า

เลขที่ 104

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	30	เงินสด	ร.ว.3	90,000	มิ.ย.				

บัญชีถอนใช้ส่วนตัว

เลขที่ 302

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	30	เงินสด	ร.ว.3	50,000	มิ.ย.				

บัญชีค่าอบรมค้างจ่าย

เลขที่ 202

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
					มิ.ย.	28	ค่าอบรม	ร.ว.2	700

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้าบัญชี	จำนวนเงิน
25xx					25xx				
มิ.ย.	1	ทุน-นายอานน	ร.ว.1	225,000	มิ.ย.	1	ค่าเช่า	ร.ว.1	45,000
	6	รายได้ค่าสอบบัญชี	ร.ว.1	18,750		1	วัสดุสิ้นเปลือง สำนัก	ร.ว.1	5,750
	19	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	28,750		3	ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	ร.ว.1	7,500
	29	ลูกหนี้-การค้า	ร.ว.2	60,000		16	เงินเดือน	ร.ว.1	37,500
						30	เจ้าหน้าที่ อื่น	ร.ว.2	5,000
						30	บัญชีต่าง ๆ	ร.ว.3	139,000
						30	ถอนใช้ส่วนตัว	ร.ว.3	50,000

บัญชีทุน-นายอานน

เลขที่ 301

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
					25xx				
					มิ.ย.	1	เงินสด	ร.ว.1	225,000

บัญชีวัสดุสิ้นเปลือง

เลขที่ 103

วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	วันเดือนปี		รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
25xx									
มิ.ย.	1	เงินสด	ร.ว.1	5,750					
	22	เจ้าหนี้-อื่น	ร.ว.2	5,000					

งบทดลอง (Trial Balance)

- เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อสรุปยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภททุกบัญชีที่กิจการมีอยู่
- ช่วยพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกรายการตามหลักการบัญชีคู่
- สามารถทำเมื่อสิ้นระยะเวลาใดเวลาหนึ่งได้ เช่น 3 เดือน ปกติทำเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี
- การเรียงรายการเริ่มจากบัญชีแยกประเภทสินทรัพย์หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย
- ยอดรวมด้านเดบิตและเครดิตต้องเท่ากัน

สำนักงานอานน การบัญชี

งบทดลอง

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25xx

ชื่อบัญชี	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต
เงินสด	101	42,750	
ลูกหนี้-การค้า	102	73,750	
วัสดุสิ้นเปลือง	103	10,750	
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	104	90,000	
ค่าอบรมค้างจ่าย	202		700
ทุน-นายอานน	301		225,000
ถอนใช้ส่วนตัว	302	50,000	
รายได้ค่าสอบบัญชี	401		181,250
ค่าเช่า	501	45,000	
ค่าใช้จ่ายสำนักงาน	502	7,500	
เงินเดือน	503	75,000	
ค่าอบรม	504	700	
ค่าสาธารณูปโภค	505	11,500	
		406,950	406,950

ข้อผิดพลาดที่ทำให้งบประมาณไม่ลงตัว

- บวกยอดรวมทั้งสองด้านผิด
- ยกยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทมาลง
ในงบประมาณผิด
- นำยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทมาลง
ผิดข้าง
- ลืมยกยอดคงเหลือมาใส่ในงบประมาณ
- หายยอดคงเหลือบางบัญชีผิด

สรุป

สมุดรายวันขั้นต้นหรือสมุดรายวันเป็นสมุดบัญชีที่จะใช้จดบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นขั้นแรก โดยการจดบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นนั้น จะจดบันทึกโดยเรียงตามลำดับก่อนหลังของการเกิดรายการค้า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ **สมุดรายวันเฉพาะ** และ**สมุดรายวันทั่วไป** โดยใช้หลักการบัญชีคู่ในการบันทึกบัญชี ซึ่งยอดทางด้าน**เดบิต** และ**ด้านเครดิต**ต้องเท่ากันเสมอ